

Behandling med Metylfenidat mot fatigue i palliativ cancervård

Agneta Almerud¹, Gabriella Frisk^{1,2}, Caritha Klasson^{2,3}, Linda Björkhem-Bergman^{2,3,4}

1. ASIH Stockholm Södra, SLSO, Region Stockholm; 2. Karolinska Institutet, Institutionen för Neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle (NVS), Avdelningen för klinisk geriatrik 3. Palliativt kunskapscentrum, SLSO, Region Stockholm; 4. Stockholms Sjukhem, Palliativ Vård.

Ritalintabletter

Introduktion

Cancerrelaterad fatigue är ett mycket besvärligt symtom hos patienter inom palliativ cancervård som påverkar deras livskvalitet på ett negativt sätt. Metylfenidat används emellanåt mot detta symtom. Tidigare randomiserade studier har visat motstridiga resultat avseende effekten av Metylfenidat på cancerrelaterad fatigue och ingen studie har tidigare utvärderat möjliga könsskillnader i effekt.

Frågeställning

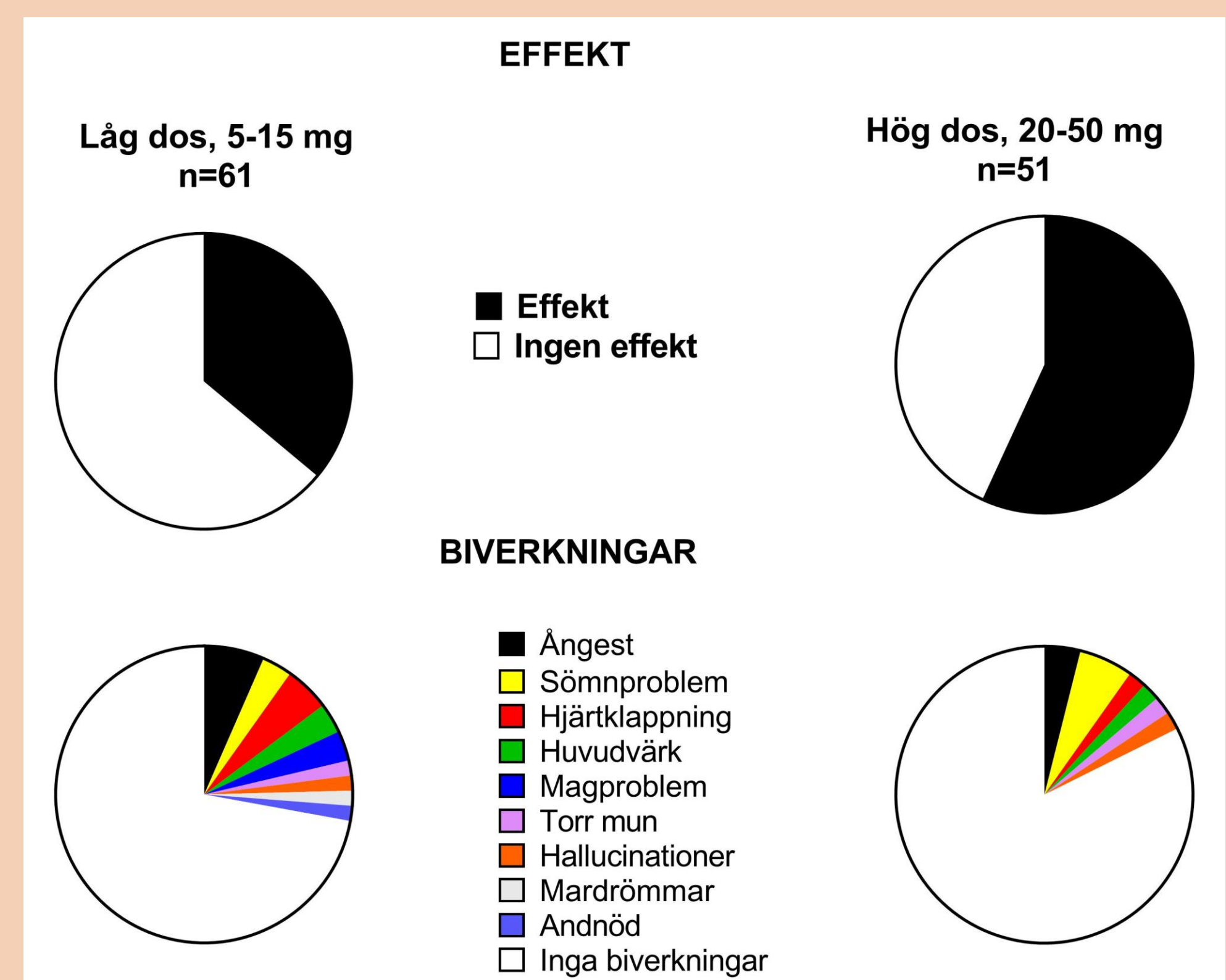
Syftet med denna studie var att utvärdera effekt och säkerhet av Metylfenidat behandling för cancerrelaterad fatigue inom palliativ cancervård och studera eventuella könsskillnader.

Metod

En retrospektiv genomgång av journaler från ASIH Stockholm Södra under 2016-2018 gjordes för att utvärdera effekt och biverkningar av Metylfenidat där cancerrelaterad fatigue skulle vara huvudindikationen för behandlingen. Effekten utvärderas av två oberoende forskare utifrån de uppgifter som fanns i journalen.

Resultat

Av de 2419 patienter som vårdats på enheten under 2016-2018 hade 118 behandlats med Metylfenidat för cancerrelaterad fatigue, 63 män och 55 kvinnor. Mediandosen var 15 mg/dag och medianlängden av behandlingen var 14 dagar (1 dag-1 år). Andelen män och kvinnor som hade effekt av behandlingen var lika, 41 % mot 45 % ($p=0,71$). Frekvensen av biverkningar var också liknande, 25 % mot 24 % ($p=0,99$). Biverkningarna var generellt lindriga och mest förekommande var ökad ångest och sömnsvårigheter. Den vanligaste orsaken till utsättning av var försämring / död (55%) följt av bristande effekt (22%). Patienter som behandlades de sista fyra veckorna i livet hade lägre sannolikhet att ha effekt av behandlingen liksom de med doser Metylfenidat under 20 mg/dag. Ökad dos Metylfenidat ledde inte till ökad frekvens biverkningar.

Andel patienter med effekt av behandling samt andel biverkningar i förhållande till dos Metylfenidat

Konklusion

Metylfenidat kan vara ett värdefullt alternativ för att behandla cancerrelaterad fatigue i palliativ cancervård. Det tolereras i allmänhet väl med milda biverkningar hos både män och kvinnor. Effekten varierar dock och bör helst utvärderas inom en vecka. Patienter med kort förväntad tid kvar i livet (mindre än fyra veckor) eller med doser <20 mg/dag verkar ha mindre nytta av behandlingen.